

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 8P/23/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621201975
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Balážová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2021:6621201975.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec, Slovenská republika, sudkyňou JUDr. Magdalénou Balážovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: V. I., K. XX.XX.XXXX, bytom u matky, dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa matky: Q. Z., K. XX.XX.XXXX, I. O. XXX XX T. XXX, štátna občianka Slovenskej republiky a otca: V. I., K. XX.XX.XXXX, I. O., E. XXX/X, XXX XX I., štátny občan Slovenskej republiky, v súčasnosti bytom C. E., Y. J. J., Q., S., Q. XBB, B. O. o návrhu matky na udelenie súhlasu na zmenu priezviska, takto

rozhodol:

I. Návrh matky na udelenie súhlasu na zmenu priezviska maloletého dieťaťa z a m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom (druhým v poradí) podaným osobne matkou na Okresnom súde Lučenec (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) dňa 29.04.2021 sa matka domáhala nahradenia súhlasu otca na zmenu priezvisku maloletého. Návrh odôvodnila tým, že maloletý V. sa narodil dňa XX.XX.XXXX vo Veľkej Británii, kde vtedy žili spoločne s otcom maloletého. V nejakom čase od narodenia dieťaťa sa rozhodli vrátiť so synom na Slovensko, pričom otec dieťaťa mal v krátkom čase prísť za nimi. Keď už boli so synom na Slovensku otec dieťaťa si našiel novú známosť a zostal žiť vo Veľkej Británii. Po návrate na Slovensko v roku 2018 podala návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Konanie bolo vedené pod sp.zn. 6P/66/2018, rodičovské práva upravené rozsudkom zo dňa 26.11.2018 tak, že maloletý V. bol zverený do osobnej starostlivosti matke, otcovi bolo určené výživné v sume 100 Eur mesačne a styk otca s maloletým dieťaťom upravený nebol. Maloletý V. má 6 rokov, od septembra 2021 začína navštevovať školu. Dôvody pre ktoré matka podala návrh sú nasledovné: otec sa o dieťa vôbec nezaujíma už viac ako 1,5 roka, kedy naposledy si vzal syna k sebe na 24 hodín (leto 2019), vtedy navštívil Slovensko. Viac ako 1,5 roka nevyhľadáva kontakt so synom, nezaujíma sa o jeho vývin, zdravotný stav, celkový život maloletého, pričom má vedomosť, že v decembri 2019, kedy jeho družka prišla na Slovensko so svojimi deťmi, otec zostal dovolenkovať vo Veľkej Británii. Podobná situácia sa opakovala v roku 2020, kedy dovolenkoval so svojou družkou vo Veľkej Británii a to v čase, keď mohol vycestovať na Slovensko za synom. Tieto situácie potvrdzujú, že neprejavuje záujem o syna, nebol ho osobne pozrieť, napriek tomu, že túto možnosť mal.

Vyživovaciu povinnosť si otec plní v sume 100 Eur mesačne a súčasne posiela maloletému prídavok vo výške 80 Eur mesačne, ktorý poberá vo Veľkej Británii. Na narodeniny a meniny synovi posiela finančné prostriedky, aby mu mohla niečo kúpiť. Otec však nevyužíva internetový kontakt, zablokoval si účet matky na Facebooku, kde mu z vlastnej iniciatívy zvykla posielať fotografie syna ako rastie a aké robí pokroky. Dieťa má časté zdravotné problémy, otca nezaujmajú, odmieta matkinu žiadosť, aby sa podieľal aj na hradení výdavkov na lieky. V tomto období matke museli pomôcť jej rodičia, s ktorými žije v rodinnom dome.

V súčasnosti má matka nového partnera, z ich spolužitia sa dňa XX.XX.XXXX narodila maloletá V. Z. a s partnerom sa dohodli, že dieťa bude niesť priezvisko matky. Maloletý V. v súčasnosti považuje za svoj veľký vzor starého otca Š. Z., matka má pocit, že ho akceptuje ako náhradného otca. Významnú rolu v živote dieťaťa zohráva aj súčasný partner matky, s ktorým má dieťa pozitívny vzťah. Medzi hlavné dôvody podaného návrhu patrí jednoznačne nástup maloletého do základnej školy. Pri jeho citlivej povahe sa matka chce vyhnúť situácii, že maloletý nemá rovnaké priezvisko ako matka, pričom otec o neho dlhodobo neprejavuje záujem. Cieľom matky je chrániť najlepší záujem maloletého a nevystavovať ho stresujúcim situáciám vo vzťahu k chápaniu a akceptácii svojho rozdielneho priezviska nielen od matky, ale v súčasnosti aj od jeho sestry maloletej V.. Otca dieťaťa o svojom zámere informovala v auguste minulého roku, nesúhlasil so zmenou priezviska. Matka k návrhu pripojila rodný list maloletého V., maloletej V. Z. a SMS komunikáciu s otcom.

2. Súdu sa podarilo kontaktovať otca prostredníctvom emailov, ktoré mu zasielal. Súd mu týmto spôsobom doručil aj návrh matky, poučenie o jeho procesných právach a povinnostiach a všetky vyjadrenia matky v priebehu konania. Otec nesúhlasil so zmenou priezviska dieťaťa z dôvodu, že matka už v návrhu vo veci sp.zn. 7P/14/2021 uviedla, že najzásadnejším dôvodom je to, že sa synovi 1,5 roka neozval. Otec tvrdil, že každé narodeniny a meniny synovi zavolá a tvrdenie matky považoval za účelové s cieľom, aby ho čo najviac očiernila. Na Slovensku nebol pre covid-19 pandémiu, pretože sa snaží správať zodpovedne v súčasnej situácii. Dňa 18.03.2021 mu zomrel otec a dňa 21.09.2021 mu umrela matka a kvôli ochoreniu covid-19 nešiel na pohreb, lebo kvôli pandémie necestuje, aby sa nenakazil alebo, aby nešíril vírus. Maloletému synovi posielala pravidelné výživné, na narodeniny, meniny a Vianoce zvlášť peniaze. Syna má rád, vždy ho bude mať rád, je to jeho syn. Hlavným dôvodom návrhu matky je podľa otca to, že rodičia navrhovateľky chcú zmenu priezviska preto, že keď nebude Z., tak toto priezvisko v T. zanikne a nie to, že otec sa synovi neozval 1,5 roka, ako uviedla matka. Už po nejakom čase ako sa maloletý V. narodil tak starí rodičia tlačili na zmenu priezviska dieťaťa, starý otec kvôli nejakým lesom, aby mohol zdediť a stará mama, že keď sa bude volať Z., tak aj na úradoch sa lepšie vybavujú veci s takým menom, lebo že I. neznamená nič. Už vtedy otec nesúhlasil so zmenou priezviska a odmietol tieto vyjadrenia. Maloletého syna bude vždy ľúbiť bez ohľadu na rozhodnutie súdu.

3. Kolízny opatrovník prešetril pomery v domácnosti matky a podal správu dňa 13.09.2021. Z nej vyplynulo, že šetrenie v rodine bolo vykonané 10.09.2021 v prítomnosti matky a jej maloletej dcéry V. Z.. Matka býva v poschodovom rodičovskom rodinnom dome, na prízemí domu bývajú rodičia matky, p. A. Z. a p. Š. Z., dôchodcovia, ktorí majú zariadený 2-izbový byt účelovým nábytkom. Podkrovie rodinného domu obýva matka spolu s maloletým synom V., ktorý je žiak 1. ročníka základnej školy v Poltári, maloletou dcérou V. Z. narodenou 19.01.2021 a partnerom (otcom maloletej V.) p. Q. V., živnostníkom. V podkroví rodinného domu je zariadená kuchyňa, kde sa nachádza kuchynská linka, stôl so stoličkami a elektrospotrebiče bežnej potreby. Ďalšia izba je zariadená ako spálňa, v nej komoda, manželská posteľ, váľanda pre maloletého V.. Maloletý V. má vytvorený priestor na hranie a prípravu do školy. V dome bolo v čase šetrenia čisto a poriadok, hygiena rodinného prostredia bola na veľmi dobrej úrovni. Mesačné náklady na bývanie sú v sume 145 Eur a matka prispieva rodičom na náklady spojené s bývaním sumou 100 Eur mesačne. Kúrenie v dome je na pevné palivo - drevo. Matka poberá rodičovský príspevok v sume 378,10 Eur, prídavok na dcéru v sume 25,50 Eur a prídavok na syna zo zahraničia v sume 80 Eur. Matka trvala na podanom návrhu, dôvodoch, ktoré v návrhu uviedla, potvrdia, že otec okrem platenia výživného sa o syna žiadnym spôsobom nezaujíma. Maloletý syn by aj chcel s otcom komunikovať, ale podľa matky otec o to nemá záujem. Dôvodom zmeny priezviska je skutočnosť, že maloletý začal navštevovať základnú školu a aj ďalšie maloleté dieťa - sestra maloletého nesie priezvisko Z. tak, ako matka oboch detí.

Dňa 13.08.2021 sa na predvolanie dostavil spolu s matkou maloletý V. I. s ktorým kolízny opatrovník v súlade s článkom 12 Dohovoru o právach dieťaťa a podľa § 43 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej „Zákon o rodine“) vykonal pohovor. Maloletý bol primerane svojmu veku a rozumovým schopnostiam oboznámený s prebiehajúcim konaním o zmene priezviska. Uviedol, že je žiakom prvého ročníka základnej školy v Poltári, býva v T. s maminkou, sestrou a ujom Q. (súčasným partnerom matky dieťaťa). Na otázku kolízneho opatrovníka, či by sa mu páčilo, aby mal zmenené priezvisko na „Z.“ maloletý nereagoval, neskôr začal plakať. Na dieťati bolo vidno, že je vystresované (možno aj tým, že na úrad bol predvolaný o 07,30 hod). Matka maloletého uviedla, že syn si myslí, že on už priezvisko zmenené má, lebo sa už predstavuje priezviskom „I. - Z.“. Maloletý sa neskôr upokojil, matka mu dohovárala, ale s kolíznym opatrovníkom už komunikovať nechcel.

4. Pojednávania dňa 27.10.2021 sa otec nezúčastnil, neúčast' ospravedlnil a doručil písomné vyjadrenie dňa 08.10.2021. Žiadal o výsluch písomnou formou alebo telemostom a súčasne žiadal, aby mu boli poslané otázky, aby sa mohol k nim vyjadriť. Súd mu doručil nasledovné otázky:

1/Uvedte, či sa s maloletým stýkate a ako často.

2/Uvedte, či sa s maloletým kontaktujete telefonicky alebo prostredníctvom sociálnych sietí, pravidelne alebo príležitostne.

3/Uvedte, či sa zaujímate o zdravotný stav maloletého.

4/Uvedte dôvody, pre ktoré nesúhlasíte so zmenou priezviska maloletého.

5/ Uvedte, aký význam má pre Vás skutočnosť, že maloletý nesie Vaše priezvisko.

Na tieto otázky otec odpovedal písomne dňa 13.10.2021 takto:

„1/S V. som sa stýkal 2x ročne, keď som prišiel na Slovensko, bol som ho pozrieť v T.. V lete 2019, keď som opätovne prišiel na Slovensko, tak som si V. zobral po dohode s navrhovateľkou so sebou na prázdniny k mojej rodine. 2020-2021 som na Slovenku nebol kvôli pandémie covid-19.

2/S V. komunikujem telefonicky, príležitostne na narodeniny, meniny a pod. Navrhovateľka mi raz aj vyčítala telefonáty s V., že on potom plače...

3/Ohľadom zdravotného stavu V. som sa zaujímal ešte počas spoločného bývania a pracovania v Anglicku, neskôr počas návštev na Slovensku, no s matkou v poslednej dobe nekomunikujem, pretože čím menej s ňou hovorím, tým je to pre nás obidvoch lepšie. To však neznamená že ma nezaujíma jeho zdravotný stav a či mu niečo nie je. Dúfam, že by ma hneď navrhovateľka informovala, keby sa mu niečo stalo, resp. keby sa mu zhoršil už z akéhokoľvek dôvodu zdravotný stav.

4/So zmenou priezviska nesúhlasím preto, lebo to je záujem starých rodičov V. a nie navrhovateľky. Približne pol roka až do roka, keď začala navrhovateľka chodiť na Slovensko z Anglicka, kde sme spolu bývali, pracovali a vychovávali V., ma začala informovať: „Že starý otec by chcel, aby sa V. volal Z., či by som s tým súhlasil?“ Moja odpoveď bola nie. Potom každú dovolenku, keď som bol na Slovensku mi rodičia navrhovateľky pripomínali, ako by bolo dobré, keby sa volal Z.. Mama navrhovateľky raz vybuchla a povedala: „Že čo bude robiť s takým menom I.? Keby bol Z., tak vybaví aj po úradoch lepšie...“ Z tejto poznámky matky navrhovateľky som zostal urazený a už som o tom nechcel viac počuť.

5/Význam, že V. bude nosiť moje priezvisko má veľký, pretože je môj jediný syn, tak preto chcem aby sa volal po mne ako sme obaja rodičia po narodení V. súhlasili.“

V ospravedlnení neúčasti na pojednávaní ešte poukázal na ustanovenia § 35 Zákona o rodine, ktoré citoval, tvrdil, že určiť meno a priezvisko dieťaťa patrí k právam a povinnostiam rodičov, pričom pri určení priezviska dieťaťa treba zachovať zásady, podľa ktorých určiť priezvisko dieťaťa je právom obidvoch rodičov. Maloleté dieťa musí mať priezvisko svojho rodiča a k zmene priezviska maloletého môže dôjsť len k zákonom predpísaným spôsobom. Na povolenie zmeny priezviska nie je právny nárok a podľa dlhodobej judikatúry súdov súd dá súhlas na podanie žiadosti jedným z rodičov (proti vôli druhého rodiča) len vtedy, ak sú na to závažné dôvody, ak si rodič, ktorého priezvisko dieťa má neplní povinnosti voči dieťaťu, neprejavuje oň záujem a zrejme stratil k nemu citový vzťah alebo z iného vážneho dôvodu nie je v záujme ďalšej výchovy dieťaťa, aby sa u neho udržoval a prehlboval pocit spolupatričnosti s týmto rodičom. Tvrdenie matky maloletého že neprejavuje záujem o syna považoval za nepravdivé z dôvodov, že synovi pravidelne platí výživné 100 Eur mesačne určené súdom. Pri príležitosti jeho narodenín, menín, Vianoc a iných podstatných udalostiach v živote maloletého syna mu zavolá a zároveň matke maloletého zasiela peniaze nad rámec výživného. So synom sa snaží udržiavať kontakt aspoň formou telefonických hovorov. Syna ľúbi a snaží sa mu preukazovať svoju lásku všetkými možnými spôsobmi, ktoré aktuálna pandemická situácia umožňuje. Akonáhle pandemická situácia umožní jeho návrat na Slovensko, bude všetok voľný čas venovať starostlivosti a výchove svojho syna V.. Z týchto dôvodov považoval návrh matky za nedôvodný a žiadal ho zamietnuť.

5. Pojednávania sa nezúčastnila ani matka, neúčast' ospravedlnila z dôvodu, že sa dozvedela, že bola v kontakte s pozitívnou osobou. Trvala na písomnom vyjadrení, ktoré súdu doručila dňa 25.10.2021. Na podporu svojich tvrdení pripojila niekoľko právnych argumentácií, ktoré podporujú ňou popísané skutočnosti a v prvom rade zohľadňujú najlepší záujem maloletého dieťaťa. Z praxe vyplýva, že obvykle ide najmä o dôvody hodné osobitného zreteľa. Ako príklad uviedla nasledovné dôvody, pričom často ide o ich kombináciu:

1/Rodič, ktorého priezvisko má dieťa, neprejavuje o dieťa záujem, nestretáva sa s dieťaťom vôbec alebo minimálne.

2/Rodič, ktorého priezvisko má dieťa, si neplní vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu vôbec alebo iba čiastočne.

3/Rodič, ktorý má dieťa vo výchove má dieťa s novým partnerom, spoločné deti, ktoré majú spoločné priezvisko odlišné od daného dieťaťa (rozsudok Okresného súdu Trnava sp.zn. 40/5/2017 zo dňa 29.01.2018.

Matka ďalej poukázala na zdroj: <https://www.pravnenoviny.sk/dovody-postup-a-suhlas-rodica-pri-zmene-priezviskamaloletého-dietata>, podobne poukázala aj na rozsudok Krajského súdu Prešov sp.zn. 20CoP/17/2014 zo dňa 25.09.2014. K vyjadreniu otca zo dňa 13.10.2021 uviedla, že ho považuje za účelové a zavádzajúce. Komunikácia otca po podaní návrhu so súdom počas tohto konania je väčšia ako samotná komunikácia so synom počas posledných dvoch rokov. Otec maloletého sa odpoveďami na otázky pokúša dostať svoj vzťah so synom do „ideálnej roviny“ a snaží sa navodiť dojem pracujúceho otca v zahraničí, ktorý sa o svojho syna stará a zaujíma: Na odpovede otca k jednotlivým súdom položeným otázkam reagovala takto: 1/Tvrdenia o poslednom styku otca so synom uvedené v návrhu považovala za pravdivé, v lete roku 2019, 24 hodín. Od toho času záujem otca ustal, súčasná družka otca prišla so svojimi deťmi na Slovensko, otec neprišiel, čiže dôvod pandémie covid-19 nemôže podľa matky obstať. 2/Otec potvrdil so synom telefonáty 2x ročne, ide o krátke telefonáty, ktoré skôr pôsobia kontraproduktívne a je jasné, že sú pre V. stresujúce, nakoľko mu volá niekto, kto inokedy počas roka neprejavuje záujem. 3/Otec sa o zdravotný stav syna nezaujíma. Odmietol prispieť na výdavky na lieky, keď sa mu snažila niečo opísať, hneď ju zastavil, že tieto veci ho nezaujmajú. 4/ Túto odpoveď považuje za úplne vymyslenú práve v odpovedi, kde otec mohol uviesť dôvody prečo nesúhlasí so zmenou priezviska uviedol len vymyslený dôvod, ktorý nemá nič spoločné so záujmom maloletého dieťaťa. Nenapísal jeho vzťah k synovi, jeho obľúbenú farbu, hračku, kamaráta. Nenapísal to, že vie ako sa mu darí v škole, aké má úspechy, ako trávi voľný čas. 5/Naďalej poukázala na podaný návrh, pričom otec neopísal, ako chce svoj vzťah zmeniť, či zintenzívniť, neuviedol žiadne iné dôvody, resp. dôvody ktoré by vyvracali matkou jej opísané skutočnosti o tom, že o syna neprejavuje záujem. Žiadala, aby súd pri rozhodovaní pozeral na záujem maloletého dieťaťa, jeho potreby a jeho život. Poukázala na rozsudok Okresného súdu Partizánske sp.zn. 4P/6/2021 z 21.07.2021 ktorý súd matke súhlas udelil, pričom skutková situácia je veľmi podobná ako aj okolnosti a vek maloletého V.. Rozhodnutie o priezvisku dcéry „V. Z.“ urobila matka so súčasným partnerom práve pre rodinné puto rodiny, aby obidve maloleté deti - súrodenci mali v budúcnosti súrodenecké puto umocnené aj rovnakým priezviskom, napr. v škole. Toto chápané rozhodnutie súčasného partnera matka veľmi oceňuje. Domnieva sa, že zmena priezviska dieťaťa je v jeho úplnom záujme, že V. stojí v popredí tohto rozhodnutia a žiadala, aby súd zohľadnil všetky ňou prezentované dôvody a tvrdenia, nakoľko otec maloletého koná účelovo bez toho, aby sa snažil situáciu zmeniť. Poukázala na to, že pri vybavovaní akýchkoľvek záležitostí sa neustále stretáva s tým, že V. má iné priezvisko. Táto skutočnosť bola jasná pri narodení, avšak je potrebné zohľadniť, že otec maloletého s priezviskom „I.“ prestal zohrávať v živote syna potrebnú úlohu z vlastného rozhodnutia, teda sám svojim nezaujmom spôsobil, že V. prestal byť stotožnený s tým, že sa volá inak ako matka a sestrička. Žiadala, aby súd pri rozhodovaní citlivo zvažil všetky okolnosti tohto prípadu a návrhu vyhovel.

6. Súd pojednával v neprítomnosti rodičov a v prítomnosti kolízneho opatrovníka, ktorý trval na správe z prešetrenia pomerov a zistenom názore dieťaťa. Zaujal stanovisko, že zmena priezviska maloletého dieťaťa nie je v jeho záujme a preto navrhol, aby súd návrh matky zamietol.

7. Súd vykonal dokazovanie prečítaním návrhu, písomných vyjadrení rodičov, správy kolízneho opatrovníka, rodného listu maloletého V. a maloletej V., pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec sp.zn. 6P/66/2018, 7P/14/2021, správy Základnej školy, Slobody 2, Poltár o tom, že V. bol zapísaný dňa 02.04.2021 do prvého ročníka tejto školy v školskom roku 2021/2022, ako aj listín tvoriacich súdny spis a zistil tento skutočný stav:

8. Zhodným tvrdením rodičov mal súd preukázané, že rodičia maloletého dieťaťa udržiavali vzťah od roku 2013 a odišli pracovať a žiť do Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska (ďalej len „Veľká Británia“) . Z ich vzťahu sa narodil maloletý syn V. P. XX.XX.XXXX vo Veľkej Británii. Jeho priezvisko bolo určené dohodou rodičov.

9. V konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp.zn. 6P/66/2018 súd rozhodoval o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Matka v návrhu na začatie konania tvrdila, že so synom sa vrátila späť na Slovensko k rodičom preto, lebo po narodení syna sa jej vzťah s otcom dieťaťa zhoršil, rodičia sa začali hádať. S dieťaťom jej pomáhajú rodičia a otec dieťaťa zostal žiť a pracovať vo Veľkej Británii.

Rozsudkom č.k. 6P/66/2018-131dňa 26.11.2018 súd schválil dohodu rodičov v znení, že maloleté dieťa zveril do osobnej starostlivosti matke, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého V. sumou 100 Eur mesačne najneskôr do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, počnúc od právoplatnosti rozsudku, styk otca s maloletým dieťaťom sa neupravil a žiadnemu z účastníkov súd nepriznal nárok na náhradu trov konania. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 12.12.2018.

10. Dňa 11.03.2021 matka doručila súdu návrh na vyslovenie súhlasu za otca maloletého s podaním žiadosti na zmenu priezviska dieťaťa. Konanie bolo vedené pod sp.zn. 7P/14/2021, zastavené uznesením č.k. 7P/14/2021-17 dňa 23.03.2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 15.04.2021 preto, lebo matka vzala návrh späť.

11. Dňa 28.04.2021 doručila matka email tunajšiemu súdu o návrhu na vyslovenie súhlasu za otca maloletého dieťaťa s podaním žiadosti na zmenu priezviska dieťaťa. Návrh súdu doručila osobne dňa 29.04.2021. Najdôležitejším dôvodom návrhu matky bola skutočnosť, že podľa tvrdenia matky sa otec o dieťa nezaujíma, nevenuje sa mu, nezaujíma sa o jeho zdravotný stav, nestýka sa s ním ani prostredníctvom sociálnych sietí dieťa nekontaktuje, ale najmä z dôvodu, že dieťa začína plniť povinnú školskú dochádzku a nesie iné priezvisko ako je priezvisko matky a jeho maloletej sestry, ktorá sa medzičasom narodila.

12. Matka dieťaťa dňa XX.XX.XXXX porodila maloletú V. Z., s otcom dieťaťa, jej súčasným partnerom sa dohodli, že dieťa bude niesť priezvisko matky „Z.“.

13. Podľa § 40 ods. 1 Zákona o rodine, deti majú spoločné priezvisko rodičov alebo priezvisko jedného z nich určené vyhlásením pri uzavieraní manželstva podľa § 6 ods. 3 a 4.

14. Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

15. Podľa čl. 3 bodu 1 Dohovoru o právach dieťaťa publikovaného v Zbierke zákonov ako Oznámenie č. 104/1991 Zb., záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

16. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 300/1993 Z.z. o mene a priezvisku zmenu mena alebo zmenu priezviska možno povoliť, najmä ak ide o meno a priezvisko hanlivé alebo ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

17. Podľa § 6 ods. 7 citovaného zákona, zmena mena alebo zmena priezviska, na ktorú je potrebné povolenie, sa v matrike vykoná na základe predloženia právoplatného rozhodnutia o zmene mena alebo zmene priezviska.

18. Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona, štátny občan Slovenskej republiky po narodení nadobúda spoločné priezvisko rodičov, alebo, ak majú priezviská rôzne, nadobúda priezvisko jedného z nich určené dohodou pri uzavretí manželstva, 2) prípadne, ak rodičia nie sú spolu zosobášení a majú rôzne priezviská, nadobúda priezvisko podľa dohody rodičov. Dohodou možno určiť iba priezvisko, ktoré v čase, keď k dohode došlo, má jeden z rodičov.

19. Podľa § 8 citovaného zákona, zmena mena alebo zmena priezviska maloletého sa nepovolí, ak by bola v rozpore so záujmom maloletého, alebo s § 4 ods. 2, alebo ak by bola v rozpore s právnym poriadkom alebo tradíciou iného štátu, ak štátny občan Slovenskej republiky je tiež štátnym občanom iného štátu.

20. Podľa § 11 ods. 3 písm. a) citovaného zákona, žiadosť o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého podávajú jeho rodičia, ak sú jeho zákonnými zástupcami, ako spoločnú žiadosť. Ak ide o maloletého staršieho ako 15 rokov, musia k žiadosti priložiť jeho písomný súhlas s jeho úradne

osvedčeným podpisom. Ak o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého žiada iba jeden z jeho rodičov, k žiadosti priloží aj

a) písomný súhlas druhého rodiča s jeho úradne osvedčeným podpisom alebo právoplatné rozhodnutie súdu nahrádzajúce jeho súhlas, ak súhlas nedal alebo ak sa súhlas nedal získať.

21. Výpočet podstatných vecí v § 35 Zákona o rodine je len exemplifikatívny a je nepochybné, že to, aké priezvisko má, resp. bude mať maloleté dieťa, je podstatnou vecou súvisiacou s výkonom rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, preto sa súd návrhom matky zaoberal z hľadiska jeho opodstatnenosti.

22. Zmena priezviska znamená značný zásah tak do práv rodičov, ale i do práv detí. Podanie návrhu na zmenu priezviska je podstatná vec, ktorá súvisí s výkonom rodičovských práv a povinností.

23. V prípade, ak sa rodičia na zmene mena a priezviska nedohodnú, je potrebné rozhodnutie súdu podľa § 35 Zákona o rodine. Súhlas k podaniu žiadosti o zmenu priezviska neploletého dieťaťa môže súd dať len za predpokladu existencie vážnych dôvodov. Medzi takéto dôvody patrí neplnenie si vyživovacej povinnosti zo strany rodiča, ktorý súhlas nedal, skutočnosť, že druhý rodič sa s maloletým dieťaťom nestretáva, o dieťa vôbec nejaví záujem, prípadne preukázanie skutočnosti, že druhý rodič stratil k dieťaťu citový vzťah. Ďalšou takouto skutočnosťou môže byť to, že používanie priezviska otca spôsobuje dieťaťu ujmu vzhľadom na spôsob života otca. Vyhovieť návrhu o udelenie súhlasu k podaniu žiadosti o zmenu mena alebo priezviska je možné i vtedy, ak ide o priezvisko hanlivé. Za existencie takéhoto dôvodu musí byť tiež preukázané, že zmena mena alebo priezviska musí byť v záujme maloletého dieťaťa. Súd musí mať tiež preukázané, že rodič, ktorého priezvisko dieťa nosí a nejaví o dieťa záujem, stratil zrejme k nemu citový vzťah, takže nie je v záujme dieťaťa prehlbovať pocit spolupatričnosti k tomuto rodičovi. Súd zväží aj to, koho priezvisko má dieťa nosiť v budúcnosti, aké sú ich vzájomné citové väzby, či tento vzťah vykazuje známky stability a podobne (JUDr. Bronislava Pavelková, PhD., Zákon o rodine, Komentár, C.H.BECK, strana 238.).

24. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v predmetnej veci nie sú vážne dôvody pre zmenu priezviska maloletého v navrhovanom znení. Súd poukazuje na to, že k dohode o mene a priezvisku maloletého došlo súhlasným vyhlásením rodičov. Súhlasné vyhlásenie rodičov o určení mena a priezviska je vážnou vecou, samotní rodičia si musia byť vedomí, že nimi určené meno a priezvisko poniesie dieťa celý život a to v ktoromkoľvek štáte, kde bude žiť alebo sa bude zdržiavať. K zmene mena a priezviska nemôže dochádzať len z dôvodu pobytu, či života v nejakej inej krajine, a ak by sme z takého dôvodu mali pripustiť zmenu mena alebo priezviska, muselo by ísť v krajine, kde maloletý žije o meno alebo priezvisko jednoznačne hanlivé, čo v danom prípade nie je. Pod pojmom hanlivé priezvisko si predstavujeme priezvisko urážajúce, potupné, nepekčné, nelichotivé. Podľa názoru súdu priezvisko maloletého "I." nemožno mať za priezvisko hanlivé a ani z tohto dôvodu neexistoval dôvod na udelenie súhlasu za otca maloletého dieťaťa na zmenu priezviska.

25. Súd vykonaným dokazovaním nemal preukázané tvrdenia matky o tom, že otec o dieťa nejaví záujem (podľa predstáv matky). Naopak, súd mal preukázané, že otec si k dieťaťu plní vyživovaciu povinnosť. Na sviatky dieťaťa, Vianoce posielal maloletému finančné dary, čo matka nepoprela. Pokiaľ matka tvrdila, že otec sa o dieťa nezaujíma, ani s ním nekomunikuje prostredníctvom sietí (SMS a Facebook), súd sa sčasti stotožňuje s tvrdením otca o pandemickej situácii, ktorá trvá už takmer dva roky a podstatne sťažila život rodičov, ale aj detí. Nezanedbateľnou skutočnosťou je aj brexit Veľkej Británie, ku ktorému došlo. Z dokazovania vyplynulo, že otec s dieťaťom zrejme nekomunikuje prostredníctvom sociálnych sietí aj preto, že matka toto nechce, lebo dieťa zvyčajne reaguje smutne, dieťa je citlivé, nakoniec to bolo preukázané aj pri zisťovaní názoru dieťaťa kolíznym opatrovníkom tak ako je to uvedené v bode 3. tohto rozsudku. Súd sa nestotožnil s tvrdením matky v tom, že záujem dieťaťa si vyžaduje, aby dieťa nieslo jej priezvisko preto, že také priezvisko nesie aj maloletá dcéra V., ktorej priezvisko bolo určené dohodou jej rodičov. Je pravda, že otec sa osobne so synom nestýka už dlhú dobu, čo bolo čiastočne spôsobené aj pandemickou situáciou, ako súd uvádza vyššie. Uvedené však nemožno považovať za nezaujem otca o maloleté dieťa a za taký vážny dôvod pre zmenu priezviska maloletého. Pokiaľ matka argumentovala rozsudkami iných súdov rozhodujúcich o zmene priezviska dieťaťa, súd poukazuje na to, že každé súdne konanie je individuálne, v ňom zistený skutočný stav veci nemožno podradiť na matkou citované rozsudky. Súd zdôrazňuje, že aktuálne priezvisko je to jediné, čo otca s maloletým ešte spája, keďže styk s maloletým sa nerealizuje. Aj po prerušení partnerského spoluzitia

zostávajú zachované rodičovské práva oboch rodičov. Úlohou rodiča, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti je, aby pôsobil na maloleté dieťa tak, aby boli rešpektované výchovné princípy a to aj s rešpektovaním práv otca. Otec má nielen povinnosti, ale aj práva na riadny styk s maloletým dieťaťom, právo podieľať sa na jeho výchove a aj právo podieľať sa rozhodovaní o priezvisku dieťaťa. Na záver súd konštatuje, že priezvisko maloletého dieťaťa bolo určené zákonným postupom - súhlasným vyhlásením rodičov, nie je hanlivé, je totožné s priezviskom otca, pričom od určenia priezviska pre maloletého nenastali žiadne dôležité dôvody (ani spojené s nástupom dieťaťa do základnej školy) pre podanie žiadosti na zmenu tohto priezviska. Z týchto dôvodov súd návrh matky zamietol.

26. Podľa § 52 zák. č. 161/2015 Z.z. (Civilný mimosporový poriadok, ďalej „C.m.p.“) žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. V súlade s citovaným zákonným ustanovením súd žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania, lebo účastníkom žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku na Okresný súd Lučenec, Fiľakovská cesta 287, 984 01 Lučenec.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 62 ods. 1, 2 C.m.p. je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 C.m.p., v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 C.m.p., zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 C.m.p., odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 C.m.p., odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 C.m.p., na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.